

Smernice za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a: Čemu služe i koje su njihove glavne osobine?

Mojmir Mrak,
spoljni ekspert CEF-a

Struktura prezentacije

- Čemu služe *Smernice za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a?*
- Celokupni okvir izrade *Smernica za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a*
- Ključni aspekti *Smernica za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a* u pogledu utvrđivanja troškova / finansiranja
- Tabele troškova / finansiranja sprovođenja strukturnih reformi u skladu sa *Smernicama za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a*
 - *Tabela 10a: utvrđivanje troškova sprovođenja strukturnih reformi*
 - *Tabela 10b: finansiranje strukturnih reformi*
- **Nekoliko pouka izvedenih do sada**

1. Čemu služe *Smernice za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a?*

- Poglavlje ERP-a o strukturnim reformama značajno je izmenjeno/unapređeno u poslednjih nekoliko godina..,
- ...međutim, nije došlo do unapređenja „fiskalnih efekata“ strukturnih reformi
- Od država je traženo da izračunaju „fiskalne efekte“, ali bez metodoloških smernica
- Nuđena je tehnička podrška, ali realizacija nije bila optimalna

1. Čemu služe *Smernica za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a*?

- *Smernice za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a* predstavljaju metodološki alat za merenje fiskalnih implikacija strukturnih reformi predviđenih ERP-om
- Stoga, *Smernice za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a* predstavljaju dopunu *Uputstva za ERP* Evropske komisije u ovoj oblasti

2. Celokupni okvir izrade *Smernica za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a*

- Njihova priprema se zasnivala na iscrpnoj analizi iskustava zemalja u regionu sa izradom ERP-ova
- Pripremljene su tako da ih može koristiti više zemalja i više ministarstava unutar jedne zemlje
- Cilj im je da budu jednostavne i lake za korišćenje

3. Ključni aspekti Smernica za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a u pogledu utvrđivanja troškova / finansiranja

- Usredsređuju se samo na troškove mera za sprovođenje strukturnih reformi
- Usredsređuju se samo na „dodatne troškove“ mera za sprovođenje strukturnih reformi
- Usredsređuju se samo na neposredne fiskalne efekte mera za sprovođenje strukturnih reformi na prvom nivou
- Sistematska klasifikacija troškova mera za sprovođenje strukturnih reformi
- Sistematska klasifikacija izvora finansiranja troškova mera za sprovođenje strukturnih reformi

4. Tabele troškova / finansiranja sprovođenja strukturnih reformi u skladu sa *Smernicama za utvrđivanje troškova sprovođenja ERP-a*

- U *Smernicama za izradu ERP-a* daju se osnovna objašnjenja za utvrđivanje troškova pojedinačnih mera za sprovođenje strukturnih reformi
- Konkretnije, *Smernice za izradu ERP-a* sadrže obrasce tabela (uz svaku su date metodološke napomene)
 - Jedna o *utvrđivanju troškova* – iznosa i strukture
 - svake mere za sprovođenje strukturne reforme
 - Jedna o *finansiranju* mere za sprovođenje strukturne reforme

4. Tabela 10a *Smernica za izradu ERP-a: Utvrđivanje troškova strukturne reforme*

Tabela 10a. Troškovi strukturnih reformskih mera u periodu _____ u evrima					
Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	Ukupno
Godina X					
Godina X+1					
Godina X+2					
Metodološke napomene uz tabelu:					

4. Tabela 10a *Smernica za izradu ERP-a: Utvrđivanje troškova strukturne reforme*

Metodološke napomene uz tabelu:

- U tabeli treba obračunati samo „dodatne troškove“. To znači da treba obračunati samo troškove kojih ne bi bilo da se mera ne sprovedi. Primera radi, ako su na sprovođenju mere angažovani postojeći zaposleni, njihove plate se ne obračunavaju.
- Tabela se odnosi samo na neposredne troškove reformske mere na prvom nivou. Ako mera može da bude sprovedena bez dodatnih troškova, sve ćelije tabele treba popuniti cifrom „0“ (nula). Ako mera ima implikacije na prvi nivo prihodne strane javnih finansija (primera radi, povećanje budžetskih prihoda ili doprinosa za obavezno penziono osiguranje); to bi trebalo objasniti i kvantifikovati u fusnoti uz tabelu.
- Troškovi se utvrđuju na trogodišnjem nivou, gde je X prva godina na koju se odnosi ERP, tj. 2019.
- Ako se mera sastoji od više aktivnosti, za svaku od njih treba izraditi posebnu podtabelu, a na osnovu njih se popunjava zbirna tabela u kojoj se iskazuju troškovi mere za sprovođenje strukturne reforme u celini – te podtabele ne moraju da se prilažu uz ERP.
- Kategorija „Plate“ i utvrđivanje troškova za nju. Ovu kategoriju čine troškovi plata dodatnih zaposlenih čije je angažovanje neophodno za sprovođenje strukturne reforme. Kod troškova za dodatne zaposlene, u obzir se ne uzima samo broj novih zaposlenih već i na njihove kvalifikacije i povećanje plata za postojeće zaposlene. Trebalo bi koristiti standardizovane plate za različite kategorije novih zaposlenih. Tabele standardizovanih plata nije neophodno navoditi u ERP-u. Ako standardizovani troškovi nisu dostupni ili relevantni, mogu se koristiti stručna mišljenja.
- Kategorija „Roba i usluge“ i utvrđivanje troškova za nju. Ovu kategoriju čine sledeće vrste troškova: (i) obuka; (ii) savetodavne usluge; (iii) kancelarijska oprema; (iv) komunalne usluge (zakupnina, električna energija, putni troškovi). Gde god da je to moguće, trebalo bi koristiti standardizovane troškove za svaku kategoriju. Tabele standardizovanih troškova nije neophodno navoditi u ERP-u. Ako standardizovani troškovi nisu dostupni ili relevantni, mogu se koristiti stručna mišljenja.
- Kategorija „Subvencije i transferi“ i utvrđivanje troškova za nju. Ova kategorija obuhvata različite vrste subvencija i transfera koje korisnik može dobiti za sprovođenje mere u okviru strukturne reforme. Za računanje ove kategorije troškova mogu se koristiti stručna mišljenja.
- Kategorija „Kapitalni rashodi“. Ova kategorija obuhvata kapitalne rashode vezane za sprovođenje mere u okviru strukturne reforme. Za računanje procenjenih troškova ovoj kategoriji mogu se koristiti stručna mišljenja.
- Kategorija „Ukupno“. U ovoj kategoriji navodi se zbir kategorija iz tri kolone.

5. Tabela 10b *Smernica za izradu ERP-a: financiranje strukturne reforme*

Tabela 10b. Financiranje strukturnih reformskih mera u periodu _____ u evrima								
Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektne krediti	Tek treba da se utvrdi	Ukupno
Godina X								
Godina X+1								
Godina X+2								
Metodološke napomene uz tabelu:								

5. Tabela 10b *Smernica za izradu ERP-a: finansiranje strukturne reforme*

Metodološke napomene uz tabelu:

- U ovoj tabeli treba navesti pregled izvora sredstava za finansiranje ukupnih troškova mere za sprovođenje strukturne reforme iskazanih u Tabeli 10a.
- Kategorija „Budžet centralne vlasti“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena iz budžeta centralne vlasti, bilo iz javnih prihoda na nacionalnom nivou, bilo kroz zaduživanje u vidu finansijskih zajmova. Za godinu X, sredstva moraju biti stvarno dostupna u budžetu usvojenom za tu godinu.
- Kategorija „Budžeti lokalnih samouprava“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena iz budžeta jedinica teritorijalne autonomije odnosno lokalne samouprave.
- Kategorija „Drugi nacionalni izvori javnih sredstava“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena iz drugih nacionalnih izvora javnih sredstava (osim budžeta centralne vlasti i lokalnih samouprava), poput doprinosa za obavezno zdravstveno i penziono osiguranje.
- Kategorija „Sredstva IPA“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena iz instrumenta pretpristupne pomoći.
- Kategorija „Druge donacije“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena u vidu donacija multilateralnih i bilateralnih donatora; ova kategorija ne obuhvata sredstva IPA.
- Kategorija „Projektni zajmovi“. Ova kategorija obuhvata sredstva koja realno mogu biti obezbeđena kroz projektne zajmove inostranih multilateralnih i bilateralnih kreditora. Finansijske zajmove ne bi trebalo iskazivati ovde već u kategoriji „Budžet centralne vlasti“.
- Kategorija „Biće utvrđeno naknadno“. U ovoj kategoriji se iskazuje deo sredstava koji je potreban za sprovođenje mere strukturne reforme ali za koji izvor odnosno izvori sredstava tek treba da budu utvrđeni. Ovu kategoriju treba izračunati kao razliku između kategorije „Ukupno“ i zbira svih kategorija već poznatih izvora finansiranja za konkretnu meru strukturne reforme.
- Kategorija „Ukupno“. Ova kategorija je zbir svih kategorija i iznos naveden u njoj mora odgovarati iznosu u kategoriji „Ukupno“ iz Tabele 10a za svaku pojedinačnu godinu.

5. Nekoliko dosadašnjih pouka

- Okvir za odabir mera za sprovođenje strukturne reforme (prepreke za privredni rast; prioritizacija)
- Povezivanje mera za sprovođenje strukturne reforme sa preporukama za svaku pojedinačnu zemlju
- „Priča“ za uvođenje svake „stare“ mere u ERP (dve vrste „starih“ mera za sprovođenje strukturne reforme)
- Jasan prikaz mera za sprovođenje strukturne reforme (niti previše širok niti previše uzak) uz pokazatelje uspešnosti

